

Универзитет у Београду - Географски факултет

**Програм за стицање педагошких,
психолошких и методичких компетенција наставника
(пречишћен текст 119/2021; 159/2024)**

Београд, 2024.

Програм за стицање педагошких, психолошких и методичких компетенција наставника (у даљем тексту: Програм) Универзитета у Београду - Географског факултета намењен је студентима који су завршили основне и мастер академске студије на студијском програму Географија и студентима који током претходног образовања на студијском програму Географије нису остварили довољан број бодова из педагошких, психолошких и методичких дисциплина на високошколској установи или након дипломирања нису остварили најмање 30 ЕСПБ (по 6 бодова из педагошких, психолошких и методичких дисциплина) и 6 бодова из Школске праксе. Наведени студенти имају могућност да у оквиру понуђеног програма изаберу оне предмете и бодове који су им према Закону о основама система образовања и васпитања потребни за рад у установи.

Такође, Програм је намењен кандидатима који су завршили основне и мастер академске студије студијског програма Геопросторне основе животне средине до последње акредитације (2020. године), који су у свом образовању имали предмете Методика наставе животне средине и Основе еколошког образовања без осталих педагошких и психолошких предмета и школске праксе и нису стекли најмање 30 ЕСПБ (по 6 бодова из педагошких, психолошких и методичких дисциплина) и 6 бодова из Школске праксе.

Настава на Програму се реализује у другом семестру школске године, а рок за завршетак Програма је једна школска година од дана уписа на Програм.

Програм је израђен у складу са одредбама члана 111. Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019 и 6/2020 - др. закони), члана 142. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон и 6/2020), чланова 102. и 103. Статута Географског факултета, одредбама Правилника о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника (Службени гласник РС, бр. 85/2013) и одредбама Правилника о стандардима компетенција за професију наставника и њихов професионални развој (Службени гласник - Просветни гласник", бр. 5/2011).

Програмом се уређују услови, начин, поступак, као и друга питања од значаја за његову реализацију.

Институција

Универзитет у Београду - Географски факултет

Место реализације програма

Универзитет у Београду - Географски факултет

Координатори: Проф. др Славољуб Јовановић (slavoljub.jovanovic@gef.bg.ac.rs), Проф. др Слађана Анђелковић (sladjana.andjelkovic@gef.bg.ac.rs).

Аутори: Проф. др Славољуб Јовановић (slavoljub.jovanovic@gef.bg.ac.rs), проф. др Слађана Анђелковић (sladjana.andjelkovic@gef.bg.ac.rs), проф. др Љиљана Живковић (ljiljana.zivkovic@gef.bg.ac.rs).

Реализатори: Проф. др Славољуб Јовановић, проф. др Слађана Анђелковић, проф. др Љиљана Живковић, проф. др Лука Мијатовић, мср. Ивана Ђорђевић.

Могућности за будуће полазнике програма

1. Полазници који су током студија остварили недовољан број ЕСПБ из ППМ предмета у могућности су да у оквиру Програма изаберу само оне обавезне предмете и онолико бодова колико им према Закону о основама система образовања и васпитања недостаје за рад у настави.
2. Полазници који током студија нису имали ППМ предмете у могућности су да остваре 36 ЕСПБ одабиром само обавезних предмета програма.
3. Полазници који током студија нису имали ППМ предмете или полазници који су током студија остварили недовољан број ЕСПБ из ППМ предмета у могућности су да остваре 60 ЕСПБ одабиром обавезних и изборних предмета програма.
4. Наставници који су током студија остварили 36 бодова из ППМ предмета у могућности су да остваре 60 ЕСПБ одабиром изборних предмета програма.

Концепција Програма

Сврха Програма је обезбеђивање квалитетног образовања наставника усклађено са педагошко-психолошким и дидактичко-методичким научним достигнућима савремене теорије и праксе и савремених научних сазнања о наставничкој професији. Активности полазника Програма базирају се на постојећем контексту образовања наставника у Србији и потребама које из њега проистичу, као и на упознавању са темељним научним знањима и вештинама потребним за стручно и креативно укључивање у васпитно-образовни процес и рад у школи. Такође, Програм је усклађен са савременим програмима образовања наставника у међународном контексту и захтевима који се пред образовање наставника постављају у релевантним међународним документима. Програм је конципиран тако да полазници кроз похађање ППМ курсева стекну минимум педагошких, психолошких, дидактичких, методичких и других професионалних компетенција неопходних за успешно обављање васпитно-образовног рада у школи.

Циљ Програма

Циљ Програма је оспособљавање полазника за разумевање и критички увид у психолошка, педагошко-дидактичка и методичка сазнања у контексту савремених захтева професије наставника. Развијање мотивације и интересовања полазника програма за разумевање психолошких, педагошко-дидактичких и методичких знања, оспособљавање за њихово критичко промишљање и примену у контексту наставне праксе и стварање основе за даље развијање наставничких компетенција и континуирани професионални развој.

Исходи програма

После завршетка Програма, полазници:

- Разумеју функционисање школе и комплексност улоге наставника у настави;
- Разумеју основне психолошке, педагошке, дидактичко-методичке појмове, принципе, циљеве, исходе и стандарде наставе и учења;
- Разумеју међусобну повезаност општих и међупредметних компетенција, дефинисаних циљева и исхода, као и стандарда постигнућа;
- Критички анализирају садржај наставних планова и програма предмета;
- Планирају садржај, методе, облике рада, наставна средства и активности ученика сходно циљевима, исходима, стандардима постигнућа, индивидуалним и узрасним карактеристикама ученика, као и расположивим условима рада.
- Примењују различите методе, облике рада и наставна средства у пракси ради успостављања ефикасног процеса поучавања и учења.
- Поседују знање и вештине о савременим дидактичким моделима који обухватају: дефинисање циљева и исхода наставе и учења, планирање и програмирање, наставне стратегије за реализацију постављених циљева, проблеме комуникације и методе евалуације; примењују и интерпретирају теоријска сазнања у реалним васпитно-образовним ситуацијама;
- Знају основне карактеристике развоја деце школског узраста (когнитивног, социјалног и афективног), сложеност фактора који обликују развој и начина на које школовање и наставници могу да допринесу развоју ученика;
- Оспособљени су за планирање и програмирање васпитно-образовног рада у коме се уважавају специфичности наставног предмета, индивидуалне и културне разлике и одлике контекста;
- Имају развијену способност за применом холистичког приступ у настави, разумевању личности ученика и повезаности наставе са проблемима одрживог развоја;
- Развијену осетљивост за препознавање проблема у образовно-васпитном раду, њихово разумевање и осмишљавање стратегија за њихово превазилажење;
- Знају и примењују различите облике оцењивања, праћења и вредновања исхода наставае;
- Оспособљени су за примену савремене технологије као вида подршке настави и учењу;
- Имају критички осврт и развијену способност за критичко промишљање, истраживање педагошке праксе, евалуацију и самоевалуацију, у циљу унапређења сопственог рада и рада школе;
- Умеју да користе знања из ненасилне комуникације у практичном наставном раду, подстичу сарадњу, уважавање и међусобну подршку у релацији са ученицима, родитељима, колегама и локалном средином;
- Разумеју значај континуираног развоја и напредовања у професији и поседују основу за даље психолошко, педагошко-дидактичко и методичко образовање, истраживање и професионални развој.

Организација и реализација Програма

Облици извођења наставе на Програму су менторски рад са полазницима путем редовних или онлајн часова, консултација, и практичних часова (педагошке и школске праксе) у школи, који ће се реализовати према посебно утврђеном распореду.

Поред обавезних предмета (из листе обавезних предмета), полазник може да бира још 4 предмета, из четири изборна блока, тако што из сваког изборног блока бира по један предмет. Полазник бира оне предмете, из групе педагошких, психолошких и методичких области, којима ће употпунити претходно образовање према личном избору, потребама и интересовању, водећи рачуна да оствари у финалном збиру 60 ЕСПБ кредита.

Полазницима се признаје 6 ЕСПБ бодова школске (стручне) праксе коју су остварили у оквиру методике предметне наставе или на основу потврде о радном искуству у школи дужем од месец дана.

Програм педагошког, психолошког и методичког образовања наставника обухвата листу обавезних и изборних предмета преузетих из акредитованих студијских програма Географског факултета, Универзитета у Београду.

Листа обавезних предмета

	ЕСПБ
Психологија	10
Педагогија са дидактиком	10
Методика наставе	10
Школска пракса	6

Изборни блок 1

	ЕСПБ
Комуникација у настави	6
Педагошка пракса	6

Изборни блок 2

	ЕСПБ
Наставне стратегије	6
Основе еколошког образовања	6

Изборни блок 3

	ЕСПБ
Иновације у настави	6
Пројектна настава	6

Изборни блок 4

	ЕСПБ
Евалуација у образовању	6
Психологија интелигенције	6

Програм се реализује током школске године, а рок за завршетак свих предвиђених обавеза ограничен је на период од једне календарске године од дана уписа Програма. Након реализације свих предвиђених обавеза и положених испита, полазницима се издаје *Уверење о завршеном програму за стицање педагошких, психолошких и методичких компетенција.*

Пријављивање на Програм и полагање испита

1. Полазник се пријављује на Програм квартално, почев од 1. септембра, у Секретаријату Географског факултета, радним данима од 10,00 до 14,00 часова.
2. Полазник подноси захтев за признавање положених испита (педагогија са дидактиком, психологија, методика наставе, школска пракса) на претходним студијама, уколико је имао те предмете. У том случају прилаже оверено уверење о положеним испитима и наставни програм за сваки положени ППМ предмет. О захтеву се одлучује решењем.
3. Полазник подноси потврду о радном искуству у настави, у трајању од најмање 30 дана, уколико жели признавање школске праксе у износу од 6 ЕСПБ.
4. Кандидат може да бира по један курс из четири блока изборних предмета, тако да укупан збир ЕСПБ бодова, са збиром бодова признатих са претходних студија, буде минимум 60.
5. Настава се одвија према утврђеном распореду.
6. Испити се полагају у терминима одржавања испитних рокова које организује Факултет.
7. Пријава и евидентирање положених испита врши се на прописаним обрасцима.
8. Оцењивање на испиту је бројчано. Број максимално освојених поена на предиспитним обавезама и испиту у оквиру предмета је 100.
9. Након што положи све испите, на основу службене евиденције, полазник добија уверење о завршеном Програму и броју стечених ЕСПБ бодова.

Потребна документација

Уз пријаву, кандидат прилаже:

- Оверену фотокопију дипломе или уверења о завршеним студијама;
- Очитану личну карту или фотокопију личне карте;
- Краћу биографију;
- Једну фотографију 4cm x 6cm;
- Потврда о радном односу (ако се признаје методичка/школска пракса);
- Захтев за признавање положених испита;
- Доказ о уплати накнаде за похађање програма. Накнада покрива трошкове: наставе и консултација (израчунава се: 1 ЕСПБ = 1.000,00 динара помножити са укупним збиром ЕСПБ у зависности од изабраних предмета са листе), пријаве испита и издавања уверења о савладаном програму.

Накнада за пружање услуга

	Врста услуге	Износ накнаде (у динарима)	Напомена
1	1 ЕСПБ	1000,00	
2	пријава и полагање испита	100,00	по испиту
3	издавање уверења о завршеном програму	3000,00	
4	исписивање са Програма	3000,00	

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА

проф. др Велимир Шећеров